

PATVIRTINTA
Valstybinės atominės energetikos
saugos inspekcijos
viršininko
2014 m. gruodžio 31 d.
įsakymu Nr. 22.3-250

BRANDUOLINĖS SAUGOS NORMATYVINIŲ TECHNINIŲ DOKUMENTŲ TOBULINIMO PROGRAMA 2015–2019 METAMS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Branduolinės saugos normatyvinių techninių dokumentų tobulinimo programos 2015–2019 metams (toliau – Programa) tikslas – užtikrinti efektyvų branduolinės saugos reglamentavimą.

2. Rengiant Programą buvo atsižvelgta į šiuos dokumentus:

2.1. Branduolinės saugos reikalavimus BSR-1.1.1-2014 „Branduolinės saugos reikalavimų ir branduolinės saugos taisyklių rengimo tvarkos aprašas“, patvirtintus Valstybinės atominės energetikos saugos inspekcijos (toliau – VATESI) viršininko 2009 m. birželio 15 d. įsakymu Nr. 22.3-58 „Dėl Branduolinės saugos reikalavimų BSR-1.1.1-2014 „Branduolinės saugos reikalavimų ir branduolinės saugos taisyklių rengimo tvarkos aprašas“ patvirtinimo“;

2.2. Tarptautinės atominės energijos agentūros (toliau – TATENA) ilgalaikę saugos standartų struktūrą (2014 m. gruodžio mėn.);

2.3. TATENA Branduolinio saugumo serijos planus.

II SKYRIUS BRANDUOLINĖS SAUGOS NORMATYVINIŲ TECHNINIŲ DOKUMENTŲ RENGIMO IR TOBULINIMO PRIORITETAI

3. Branduolinės saugos normatyvinių techninių dokumentų rengimo ir tobulinimo proceso prioritetinės sritys:

3.1. planuojamos statyti branduolinės elektrinės (toliau – BE) saugos užtikrinimas (BE projektavimas, statyba, pripažinimas tinkama eksploatuoti, eksploatavimas, eksploatavimo nutraukimas);

3.2. Vakarų Europos šalių branduolinės saugos reguliavimo institucijų asociacijos (toliau – WENRA) darbo grupių parengtų saugos lygių įgyvendinimas (reaktorių sauga, radioaktyviųjų atliekų tvarkymo sauga);

3.3. atitikimas TATENA saugos standartams;

3.4. 2014 m. liepos 8 d. Tarybos direktyvos 2014/87/Euratomas, kuria iš dalies keičiama direktyva 2009/71/Euratomas, kuria nustatoma Bendrijos branduolinių įrenginių branduolinės saugos sistema (toliau – Branduolinės saugos direktyva 2014/87/Euratom) perkėlimas į nacionalinę teisę;

3.5. sustabdytų Ignalinos atominės elektrinės blokų saugaus eksploatavimo iki panaudoto branduolinio kuro iškrovimo iš energijos blokų saugos užtikrinimas;

3.6. Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimo darbų vykdymo saugos užtikrinimas;

3.7. radioaktyviųjų atliekų tvarkymo (rūšiavimas, apdorojimas, pakuočių charakterizavimas, saugojimas, dėjimas į radioaktyviųjų atliekų atliekynus) saugos užtikrinimas;

- 3.8. branduolinės energetikos objektų ir asmenų, vykdančių veiklą su jonizuojančios spinduliuotės šaltiniais branduolinės energetikos srityje, radiacinės saugos užtikrinimas;
- 3.9. avarinės parengties visais branduolinės energetikos objektų gyvavimo etapais užtikrinimas;
- 3.10. branduolinės energetikos objektų, branduolinių ir branduolinio kuro ciklo medžiagų fizinės saugos užtikrinimas;
- 3.11. Lietuvos Respublikos prisiimtų tarptautinių įsipareigojimų dėl branduolinio ginklo neplatavimo užtikrinimas.

III SKYRIUS

BRANDUOLINĖS SAUGOS NORMATYVINIŲ TECHINIŲ DOKUMENTŲ RENGIMO POREIKIAI 2015–2019 M.

4. VATESI, atsižvelgdama į Programos II skyriuje nurodytus prioritetus ir išanalizavusi galiojančius teisės aktus bei rengiamų teisės aktų, reglamentuojančių branduolinę saugą, projektus, išskiria šiuos branduolinės saugos normatyvinių techninių dokumentų rengimo poreikius 2015–2019 metams:

4.1. perkelti į Lietuvos Respublikos įstatymus ir kitus teisės aktus Branduolinės saugos direktyvą 2014/87/Euratom iki 2017 m. rugpjūčio 15 d.;

4.2. tobulinti veiklos branduolinėje energetikoje licencijų ir leidimų išdavimo sistemą, atsižvelgiant į Lietuvos ir užsienio šalių pažangią praktiką licencijų ir leidimų išdavimo branduolinės energetikos srityje, tarptautinius reikalavimus, standartus ir rekomendacijas, VATESI darbuotojų įgytą patirtį prižiūrint Ignalinos atominės elektrinės licencijomis reguliuojamą veiklą, radioaktyviųjų atliekų tvarkymo ir eksploatavimo nutraukimo projektų įgyvendinimą;

4.3. tobulinti teisės aktus, atsižvelgiant į TATENA saugos standartus;

4.4. tobulinti teisės aktus, atsižvelgiant į TATENA Branduolinio saugumo serijos dokumentus;

4.5. tobulinti teisės aktus, atsižvelgiant į WENRA saugos lygius ir tikslus;

4.6. tobulinti teisės aktus, atsižvelgiant į kitų užsienio šalių pažangią praktiką branduolinės energetikos saugos srityje bei Lietuvos planus statyti BE;

4.7. atsižvelgiant į 4.1–4.6 papunkčiuose nurodytus poreikius bei 3.1–3.11 papunkčiuose nurodytus prioritetus, tobulinti galiojančius ar parengti naujus teisės aktus tam, kad būtų tinkamai reglamentuotos šios sritys:

4.7.1. saugos analizė ir pagrindimas;

4.7.2. branduolinės energetikos objektų modifikacijų vykdymas;

4.7.3. branduolinės energetikos objektų saugai svarbių konstrukcijų, sistemų ir komponentų priešgaisrinė sauga;

4.7.4. elektros energijos tiekimo sistemų branduolinės energetikos objektuose projektavimas, įrengimas ir eksploatavimas;

4.7.5. senėjimo valdymas;

4.7.6. įrenginių techninė kvalifikacija (angl. *equipment qualification*);

4.7.7. deterministinė saugos analizė;

4.7.8. projektinių ir neprojektinių avarijų valdymas;

4.7.9. tikimybinė saugos analizė;

4.7.10. BE eksploatavimo ribos ir sąlygos;

4.7.11. BE reaktoriaus aušinimo ir apsauginio gaubto sistemų projektavimas, įrengimas ir eksploatavimas;

4.7.12. BE techninė priežiūra;

4.7.13. informavimas apie įvykius branduolinėse elektrinėse;

4.7.14. stebėjimo, valdymo ir apsaugos sistemų BE projektavimas, įrengimas ir eksploatavimas;

- 4.7.15. išorės poveikiai;
- 4.7.16. vadybos sistemos;
- 4.7.17. planuojamos statyti BE saugos užtikrinimas: aikštelės vertinimas, BE projektavimas, statyba, pripažinimas tinkamomis eksploatuoti ir eksploatavimas;
- 4.7.18. radioaktyviųjų atliekų klasės, rūšiavimas, nebekontroliavimas, apdorojimas, pakuočių charakterizavimas, saugojimas;
- 4.7.19. radioaktyviųjų atliekų dėjimas į paviršinius ir giluminius radioaktyviųjų atliekų atliekynus;
- 4.7.20. branduolinių ir branduolinio kuro ciklo medžiagų vežimas;
- 4.7.21. branduolinės energetikos objektų avarinė parengtis;
- 4.7.22. branduolinės energetikos objektų eksploatavimo nutraukimas;
- 4.7.23. branduolinės energetikos objektų radiacinė sauga;
- 4.7.24. branduolinės energetikos objektų ir branduolinių medžiagų vežimo numatomos grėsmės nustatymas;
- 4.7.25. ypač svarbių zonų nustatymas branduolinės energetikos objektuose;
- 4.7.26. branduolinio kuro ir branduolinių medžiagų sauga;
- 4.7.27. radionuklidų išmetimų iš branduolinės energetikos objektų į aplinką kontrolė;
- 4.7.28. branduolinės energetikos srities veiklos su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais radiacinė sauga;
- 4.8. peržiūrėti, atnaujinti arba, prireikus, pripažinti netekusiais galios teisės aktus, kurie taikomi eksploatuojamai Ignalinos atominėi elektrinei;
- 4.9. toliau tobulinti teisės aktus atsižvelgiant į Verslą prižiūrinių subjektų veiklos pagrindinių nuostatų koncepcijoje, patvirtintoje Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. liepos 22 d. nutarimu Nr. 836 „Dėl Verslą prižiūrinių subjektų veiklos pagrindinių nuostatų koncepcijos patvirtinimo“, identifikuotas teisinio reguliavimo problemas;
- 4.10. toliau įgyvendinti, tiek, kiek būtina, Verslą prižiūrinių subjektų keitimosi verslo subjektų pateiktais dokumentais tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. balandžio 15 d. nutarimu Nr. 340 „Dėl Verslą prižiūrinių subjektų keitimosi verslo subjektų pateiktais dokumentais tvarkos aprašo patvirtinimo“, nuostatas;
- 4.11. toliau įgyvendinti tiek, kiek yra būtina, Lietuvos Respublikos paslaugų įstatymą;
- 4.12. toliau įgyvendinti Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 1, 2, 9, 43 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymo papildymo nauju ketvirtuoju skirsniu ir 9¹ straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. spalio 6 d. pasitarimo protokolo Nr. 65 išrašo 5 klausimą „Dėl ūkio subjektų veiklos priežiūros tobulinimo, institucijų atliekamų priežiūros funkcijų optimizavimo“, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 m. liepos 13 d. pasitarimo protokolo Nr. 30 išrašo „46. Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. gegužės 4 d. nutarimo Nr. 511 „Dėl institucijų atliekamų priežiūros funkcijų optimizavimo“, Institucijų atliekamų priežiūros funkcijų optimizavimo gairių aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. gegužės 4 d. nutarimu Nr. 511 „Dėl institucijų atliekamų priežiūros funkcijų optimizavimo“, nuostatas;
- 4.13. parengti teisės aktus, nurodytus Valstybinės atominės energetikos saugos inspekcijos priemonių, kuriomis siekiama pašalinti SARIS įsivertinimo metu nustatytus trūkumus, plane, patvirtiname VATESI viršininko 2014 m. balandžio 25 d. įsakymu Nr. 22.3-72 „Dėl Valstybinės atominės energetikos saugos inspekcijos priemonių, kuriomis siekiama pašalinti SARIS įsivertinimo metu nustatytus trūkumus, plano patvirtinimo“;
- 4.14. tobulinti valstybinio reguliavimo organizavimo teisės aktus (VATESI patikrinimų, nuolatinės priežiūros, saugos peržiūros ir įvertinimo ir kitų sričių reglamentavimą).
5. Atsižvelgiant į šioje Programoje išvardintus poreikius, preliminariai nustatyti peržiūrėtini ir (ar) parengtini teisės aktai (Branduolinės saugos normatyvinių techninių dokumentų rengimo ir peržiūros 2015–2019 m. lentelė (priedas).

IV SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

6. Šia Programa vadovaujamosi rengiant VATESI branduolinės saugos normatyvinių techninių dokumentų rengimo ir peržiūros metinius planus.
 7. Programa yra skelbiama VATESI interneto svetainėje.
-